

УКРАЇНА

ПАТЕНТ

НА ВИНАХІД

№ 110901

**ПРИСТРІЙ ДЛЯ МНОЖЕННЯ ЛИШКІВ a , ТА b , ЧИСЛА ЗА
ДОВІЛЬНИМ МОДУЛЕМ m , СИСТЕМИ ЗАЛИШКОВИХ
КЛАСІВ**

Видано відповідно до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі".

Зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на винаходи 25.02.2016.

В.о. Голови Державної служби
інтелектуальної власності України

А.А.Малиш

(19) UA

(51) МПК

G06F 7/52 (2006.01)

G06F 7/523 (2006.01)

(21) Номер заявки: а 2015 01377

(22) Дата подання заявки: 18.02.2015

(24) Дата, з якої є чинними права на винахід: 25.02.2016

(41) Дата публікації відомостей про заявку та номер бюлетеня: 10.06.2015, Бюл. № 11

(46) Дата публікації відомостей про видачу патенту та номер бюлетеня: 25.02.2016, Бюл. № 4

(72) Винахідники:

Горбенко Іван Дмитрович,
UA,

Краснобаєв Віктор

Анатолійович, UA,

Янко Аліна Сергіївна, UA,

Кошман Сергій

Олександрович, UA,

Горбенко Юрій Іванович, UA

(73) Власники:

Горбенко Іван Дмитрович,

пр. Л. Свободи, 50-а, к. 68, м.

Харків, 61204, UA,

Краснобаєв Віктор

Анатолійович,

вул. Астрономічна, 35-б, к. 24,

м. Харків, 61085, UA,

Янко Аліна Сергіївна,

вул. Великотирнівська, 36,

корп. 3, к. 122, м. Полтава,

36014, UA,

Кошман Сергій

Олександрович,

вул. Енгельса, 19, к. 409, м.

Харків-12, 61012, UA,

Горбенко Юрій Іванович,

пр. Л. Свободи, 50-а, к. 68, м.

Харків, 61204, UA

(54) Назва винаходу:

ПРИСТРІЙ ДЛЯ МНОЖЕННЯ ЛИШКІВ a_i ТА b_i ЧИСЛА ЗА ДОВІЛЬНИМ МОДУЛЕМ m_i СИСТЕМИ ЗАЛИШКОВИХ КЛАСІВ

(57) Формула винаходу:

Пристрій для множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i системи залишкових класів, що містить перший і другий вхідні регістри, вихідний регістр, перший і другий дешифратори, першу та другу групи елементів АБО, кожна з яких містить $\frac{m_i - 1}{2}$ елементів АБО, першу та другу групи елементів l , кожна з яких містить $\frac{m_i - 1}{2}$ елементів l , комутатор, перший, другий, третій і четвертий елементи АБО, перший і другий елементи l , при цьому перший і другий входи пристрою підключено до входів відповідно першого та другого вхідних регістрів, виходи яких підключено до входів відповідно першого та другого дешифраторів, перший та $(m_i - 1)$ -й виходи першого та другого дешифраторів підключено до входів перших елементів АБО першої та другої груп елементів АБО, другий та $(m_i - 2)$ -й виходи першого та другого дешифраторів підключено до входів

других елементів АБО першої та другої груп елементів АБО і т. д., а виходи $\left(\frac{m_i-1}{2}\right)$ -го та $\left(\frac{m_i+1}{2}\right)$ -го першого та другого дешифраторів підключено до входів $\left(\frac{m_i-1}{2}\right)$ -х елементів АБО першої та другої груп елементів АБО, виходи елементів АБО першої та другої груп підключено до перших входів елементів I відповідно першої та другої груп, до других входів яких підключена керуюча шина пристрою, виходи $1 \div \frac{m_i-1}{2}$ першого та другого дешифраторів підключено до входів відповідно першого та другого елементів АБО, а виходи $\frac{m_i+1}{2} \div m_i-1$ першого та другого дешифраторів підключені до входів відповідно третього та четвертого елементів АБО, виходи першого та другого елементів АБО підключено до входів першого елемента I, а виходи третього та четвертого елементів АБО підключено до входів другого елемента I, виходи елементів I першої та другої груп підключені відповідно до першої та другої груп входів комутатора, а вихід вихідного регістра є виходом пристрою, який **відрізняється** тим, що введено п'ятий і шостий елементи АБО, третю та четверту групи елементів I, групу ключових елементів, шифратор, суматор за модулем m_i , при цьому виходи комутатора підключено до входів шифратора, виходи якого підключено до перших інформаційних входів елементів I третьої групи та вентилях елементів групи, виходи елементів I третьої групи підключено до першої групи входів суматора за модулем m_i , до другої групи входів якого підключено виходи елементів I четвертої групи, до перших інформаційних входів елементів I четвертої групи підключено шини подачі сигналів, що визначають значення модуля m_i за яким працює пристрій, до других керуючих входів елементів I третьої та четвертої груп, а також до других заборонених входів ключових елементів підключено вихід п'ятого елемента АБО, до входу якого підключено виходи першого та другого елементів I, виходи суматора за модулем m_i і виходи ключових елементів через п'ятий елемент АБО підключено до входу вихідного регістра.

Грoмoдoвaнo, пoдoлoжeнo мeтaлeм
пoвeрeннo тa oкpицeнo пeтaтoю
з вiдк.
22.05.2018

Упoвiднeнoю

(пiдпiс)

(11) 110901

Пронумеровано, прошито металевими
люверсами та скріплено печаткою
3 арк.
25.02.2016

Уповноважена особа

(підпис)

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **110901** (13) **C2**
(51) МПК
G06F 7/52 (2006.01)
G06F 7/523 (2006.01)

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА ВИНАХІД

(21) Номер заявки: a 2015 01377 (22) Дата подання заявки: 18.02.2015 (24) Дата, з якої є чинними права на винахід: 25.02.2016 (41) Публікація відомостей про заяву: 10.06.2015, Бюл.№ 11 (46) Публікація відомостей про видачу патенту: 25.02.2016, Бюл.№ 4	(72) Винахідник(и): Горбенко Іван Дмитрович (UA), Краснобаєв Віктор Анатолійович (UA), Янко Аліна Сергіївна (UA), Кошман Сергій Олександрович (UA), Горбенко Юрій Іванович (UA) (73) Власник(и): Горбенко Іван Дмитрович, пр. Л. Свободи, 50-а, к. 68, м. Харків, 61204 (UA), Краснобаєв Віктор Анатолійович, вул. Астрономічна, 35-б, к. 24, м. Харків, 61085 (UA), Янко Аліна Сергіївна, вул. Великотирнівська, 36, корп. 3, к. 122, м. Полтава, 36014 (UA), Кошман Сергій Олександрович, вул. Енгельса, 19, к. 409, м. Харків-12, 61012 (UA), Горбенко Юрій Іванович, пр. Л. Свободи, 50-а, к. 68, м. Харків, 61204 (UA) (56) Перелік документів, взятих до уваги експертизою: RU 2006919 C1, 30.01.1994 RU 2018936 C1, 30.08.1994 SU 1095178 A1, 30.05.1984 SU 1126950 A1, 30.11.1984 SU 1149254 A1, 07.04.1985 US 5742530 A, 21.04.1998 US 5073870 A, 17.12.1991 US 5121431 A, 09.06.1992 RU 2023290 C1, 15.11.1994 SU 922731 A1, 23.04.1982

(54) ПРИСТРІЙ ДЛЯ МНОЖЕННЯ ЛИШКІВ a_i ТА b_i ЧИСЛА ЗА ДОВІЛЬНИМ МОДУЛЕМ m_i СИСТЕМИ ЗАЛИШКОВИХ КЛАСІВ

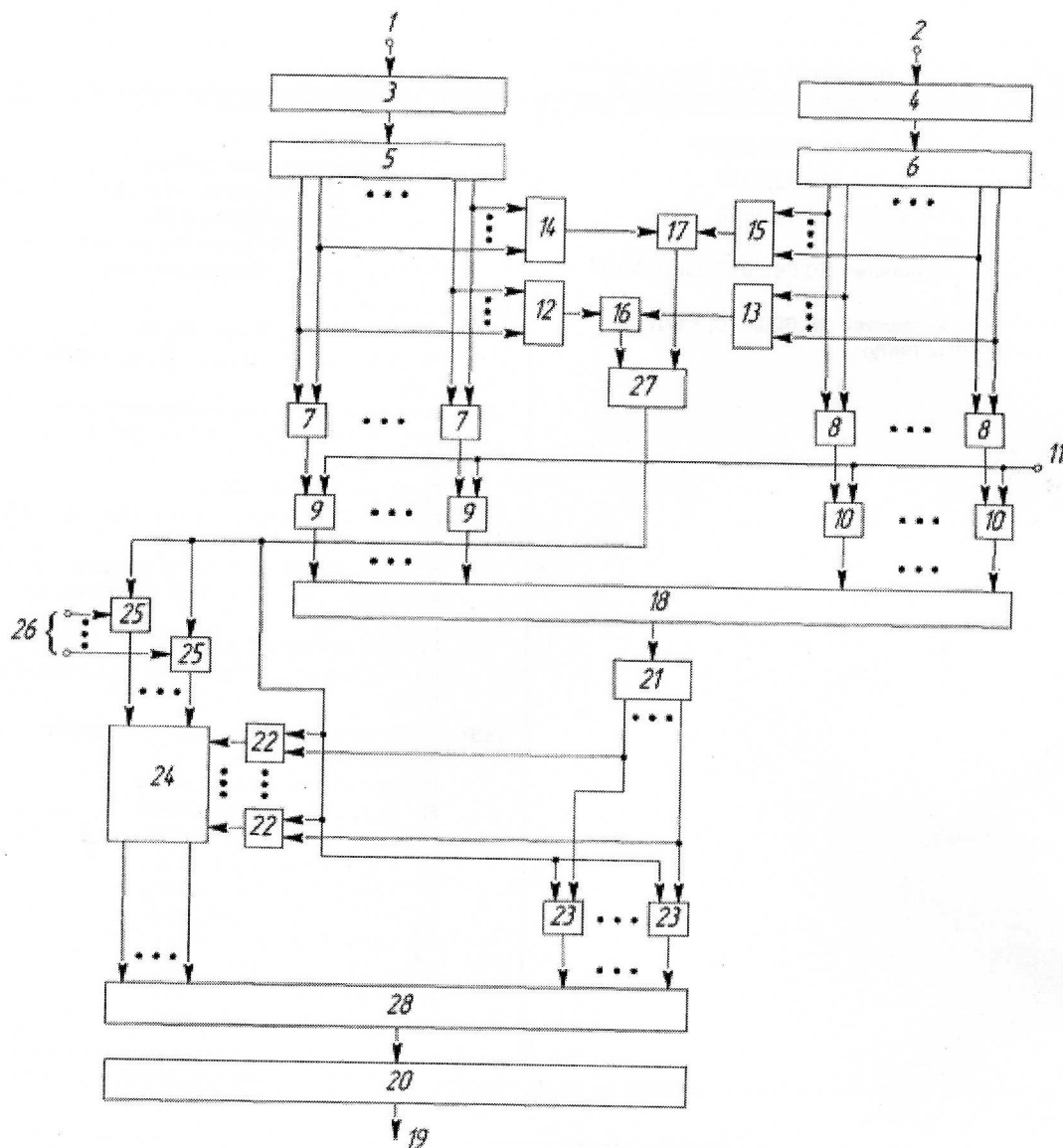
(57) Реферат:

Винахід належить до області обчислювальної техніки та автоматики і призначений для множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i системи залишкових класів (СЗК). Пристрій для множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i системи залишкових класів містить перший і другий вхідні регістри, вихідний регістр, перший і другий дешифратори,

першу та другу групи елементів АБО, кожна з яких містить $\frac{m_i - 1}{2}$ елементів АБО, першу та

UA 110901 C2

другу групи елементів I, кожна з яких містить $\frac{m_i - 1}{2}$ елементів I, комутатор, перший, другий, третій і четвертий елементи АБО, перший і другий елементи I, введені п'ятий і шостий елементи АБО, третю та четверту групи елементів I, групу ключових елементів, шифратор, суматор за модулем m . Технічним результатом, що досягається даним винаходом, є розширення функціональних можливостей пристрою шляхом представлення результату операції множення безпосередньо у двійковому коді.

Винахід належить до області обчислювальної техніки та автоматики і призначена для множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i системи залишкових класів (СЗК).

Відомий пристрій (аналог) для множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i СЗК [а.с. СРСР № 885999, кл G 06 F 7/72, Б.В. № 44, 1981 р.]. Він містить вхідні реєстри, дешифратори, групи елементів АБО, групи елементів І, суматор за модулем два, елементи І та АБО, комутатори та вихідний реєстр.

Недоліком аналога є низькі функціональні можливості пристрою, які полягають в тому, що результат операції множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i СЗК представляється у кодї табличного множення (КТМ). Дана обставина не дозволяє безпосередньо використовувати результат модульного множення у подальших загальних обчисленнях.

Відомий пристрій (аналог) для множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i СЗК [а.с. СРСР № 896620 кл G 06 F 7/72, Б.В. № 1, 1982 р.]. Пристрій містить перший і другий вхідні та вихідні реєстри, перший і другий дешифратори, першу та другу групи елементів АБО, першу та другу групи елементів І, елементи І та АБО, комутатор.

Недоліком аналога є низькі функціональні можливості пристрою, які полягають в тому, що результат операції множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i СЗК представляється у КТМ. Дана обставина не дозволяє безпосередньо використовувати результат модульного множення у подальших загальних обчисленнях.

Найбільш близьким за технічною суттю і результатом, що досягається (прототипом), є пристрій для множення у СЗК [а.с. СРСР № 922731, кл G 06 F 7/39, Б.В. № 15, 1982 р.]. Пристрій-прототип містить перший і другий вхідні реєстри, вихідний реєстр, перший і другий

дешифратори, першу та другу групи елементів АБО, кожна з яких містить $\frac{m_i - 1}{2}$ елементів

АБО, першу та другу групи елементів І, кожна з яких містить $\frac{m_i - 1}{2}$ елементів І, комутатор,

перший, другий, третій і четвертий елементи АБО, перший і другий елементи І. При цьому перший і другий входи пристрою підключено до входів відповідно першого та другого вхідних реєстрів, виходи яких підключено до входів відповідно першого та другого дешифраторів. Перший та $(m_i - 1)$ -й входи першого та другого дешифраторів підключено до входів перших елементів АБО першої та другої груп елементів АБО, другий та $(m_i - 2)$ -й входи першого та другого дешифраторів підключено до входів других елементів АБО першої та другої груп

елементів АБО і т.д., а виходи $\left(\frac{m_i - 1}{2}\right)$ -го та $\left(\frac{m_i + 1}{2}\right)$ -го першого та другого дешифраторів

підключено до входів $\left(\frac{m_i - 1}{2}\right)$ -х елементів АБО першої та другої груп елементів АБО. Виходи

елементів АБО першої та другої груп підключено до перших входів елементів І відповідно першої та другої груп, до других входів яких підключена керуюча шина пристрою. Виходи

$\left(1 \div \frac{m_i - 1}{2}\right)$ першого та другого дешифраторів підключено до входів першого та другого

елементів АБО, а виходи $\left(\frac{m_i + 1}{2} \div m_i - 1\right)$ першого та другого дешифраторів підключені до

входів відповідно третього та четвертого елементів АБО. Виходи першого та другого елементів АБО підключено до входів першого елемента І, а виходи третього та четвертого елементів АБО підключено до входів другого елемента І. Виходи елементів І першої та другої груп підключені відповідно до першої та другої груп входів комутатора, а вихід вихідного реєстра є виходом пристрою.

Недоліком прототипу - низькі функціональні можливості пристрою, які полягають в тому що результат операції множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i СЗК представляється у КТМ. Дана обставина не дозволяє безпосередньо використовувати результат модульного множення у подальших загальних обчисленнях.

Поставлена задача: розширення функціональних можливостей винаходу за рахунок вдосконалення пристрою для множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i СЗК шляхом представлення результату операції множення безпосередньо у двійковому кодї.

Поставлена задача вирішується тим, що у пристрій для множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i СЗК, що містить перший і другий вхідні реєстри, вихідний реєстр, перший і другий дешифратори, першу та другу групи елементів АБО, кожна з яких містить

$\frac{m_i - 1}{2}$ елементів АБО, першу та другу групи елементів I, кожна з яких містить $\frac{m_i - 1}{2}$

елементів I, комутатор, перший, другий, третій і четвертий елементи АБО, перший і другий елементи I, при цьому перший і другий входи пристрою підключено до входів відповідно першого та другого вхідних реєстрів, виходи яких підключено до входів відповідно першого та другого дешифраторів, перший та $(m_i - 1)$ -й входи першого та другого дешифраторів підключено до входів перших елементів АБО першої та другої груп елементів АБО, другий та $(m_i - 2)$ -й входи першого та другого дешифраторів підключено до входів других елементів АБО першої

та другої груп елементів АБО і т.д., а виходи $\left(\frac{m_i - 1}{2}\right)$ -го та $\left(\frac{m_i + 1}{2}\right)$ -го першого та другого

дешифраторів підключено до входів $\left(\frac{m_i - 1}{2}\right)$ -х елементів АБО першої та другої груп елементів

АБО, виходи елементів АБО першої та другої груп підключено до перших входів елементів I відповідно першої та другої груп, до других входів яких підключена керуюча шина пристрою,

виходи $1 \div \frac{m_i - 1}{2}$ першого та другого дешифраторів підключено до входів відповідно першого

та другого елементів АБО, а виходи $\frac{m_i + 1}{2} \div m_i - 1$ першого та другого дешифраторів

підключені до входів відповідно третього та четвертого елементів АБО, виходи першого та другого елементів АБО підключено до входів першого елемента I, а виходи третього та четвертого елементів АБО підключено до входів другого елемента I, виходи елементів I першої

та другої груп підключені відповідно до першої та другої груп входів комутатора, а вихід вихідного реєстра є виходом пристрою, додатково введено п'ятий і шостий елементи АБО, третю та четверту групи елементів I, групу ключових елементів, шифратор, суматор за модулем m_i , при цьому виходи комутатора підключено до входів шифратора, виходи якого підключено до

перших (інформаційних) входів елементів I третьої групи та ключових елементів групи, виходи елементів I третьої групи підключено до першої групи входів суматора за модулем m_i , до другої

групи входів якого підключено виходи елементів I четвертої групи, до перших входів елементів I четвертої групи підключено шини подачі сигналів, що визначають значення модуля m_i за яким працює пристрій, до других (керуючих) входів елементів I третьої та четвертої груп, а також до

других (заборонених) входів ключових елементів групи підключено вихід п'ятого елемента АБО, до входу якого підключено виходи першого та другого елементів I, виходи суматора за модулем m_i і виходи ключових елементів групи через п'ятий елемент АБО підключено до входу вихідного реєстра.

Введення вказаних ознак дозволяє розширити функціональні можливості винаходу за рахунок представлення результату операції множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i СЗК у двійковому коді. Що в свою чергу дозволяє безпосередньо використовувати результат операції модульного множення (який представлений у двійковому коді) у подальшій послідовності операцій.

У винаході використовуються властивості симетрії повної арифметичної таблиці множення лишків a_i та b_i числа за модулем m_i відносно вертикалі і горизонталі, що проходять між числами

$\frac{(m_i - 1)}{2}$ і $\frac{(m_i + 1)}{2}$, де m_i - модуль таблиці, а також відносно лівої діагоналі цієї таблиці.

Використання цих властивостей дає змогу зменшити на 75 % кількість елементів I у повній арифметичній таблиці множення лишків a_i та b_i числа за модулем m_i комутатора пристрою. В таблиці 1 дана повна арифметична таблиця множення лишків a_i та b_i за модулем $m_i = 11$, в

таблиці 2 дано представлення чисел a_i та b_i в коді $a_i = (\gamma_{a_i}; a'_i)$ та $b_i = (\gamma_{b_i}; b'_i)$ табличного

множення.

Таблиця 1

Повна арифметична таблиця множення лишків a_i та b_i за модулем $m_i=11$

a_i b_i	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	4	6	8	10	1	3	6	7	9
3	3	6	9	1	4	1	10	2	5	8
4	4	8	2	5	9	2	6	10	3	7
5	5	10	4	9	3	8	2	7	1	6
6	6	1	7	2	8	3	9	4	10	5
7	7	3	10	6	2	9	5	1	8	4
8	8	5	2	10	7	4	1	9	6	3
9	9	7	5	3	1	10	8	6	4	2
10	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

У винаході множення лишків a_i та b_i за модулем m_i здійснюється у КТМ. Алгоритм множення наступний. Якщо множники представлені у КТМ $a_i = (\gamma_{a_i}; a'_i)$ та $b_i = (\gamma_{b_i}; b'_i)$, тоді результат множення $c_i = a_i \cdot b_i = (\gamma_{a_i}; a'_i) \cdot (\gamma_{b_i}; b'_i) = (\gamma_{c_i}; c'_i)$ цих чисел визначається наступним чином. По значеннях 0,25 повної таблиці 1 (за другим квадрантом) визначається результат множення виду $(a'_i \cdot b'_i) \bmod m_i = (\gamma_{c_i}; c'_i)$, де $1 \geq a'_i, b'_i$ та $c'_i \leq \frac{(m_i - 1)}{2}$. Після цього, якщо $\gamma_{a_i} = \gamma_{b_i}$, тоді індекс γ_{c_i} не треба інвертувати, а якщо $\gamma_{a_i} \neq \gamma_{b_i}$, тоді індекс γ_{c_i} треба інвертувати (0→1 або 1→0).

Таблиця 2

Представлення чисел у КТМ

Представлення чисел $a_i(b_i)$ у КТМ			
Представлення числа у десятиковому коді	Представлення числа у двійковому коді	Код табличного множення	
		Символ $\gamma_{a_i}(\gamma_{b_i})$	Число $a'_i(b'_i)$
1	0001	0	001
2	0010	0	010
3	0011	0	011
4	0100	0	100
5	0101	0	101
6	0100	1	101
7	0111	1	100
8	1000	1	011
9	1001	1	010
10	1010	1	001

В загальному випадку індекс КТМ визначається наступним чином

$$\gamma_{a_i}(\gamma_{b_i}, \gamma_{c_i}) = \begin{cases} 0, & \text{якщо } 1 \leq a_i(b_i, c_i) \leq (m_i - 1) \cdot 2, \\ 1, & \text{якщо } \frac{(m_i + 1)}{2} \leq a_i(b_i, c_i) \leq (m_i + 1) \cdot 2. \end{cases}$$

На кресленні представлена блок-схема пристрою множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i , СЗК, де: 1, 2 - перший та другий входи пристрою; 3, 4 - перший та другий вхідні регістри; 5, 6 - перший та другий дешифратори (пристрої для перетворення двійкового коду чисел a_i та b_i в унітарний); 7, 8 - перша та друга групи елементів АБО; 9, 10 - перша та

друга групи елементів I; 11 - керуюча шина пристрою; 12, 13, 14 і 15 - перший, другий, третій і четвертий елементи АБО; 16, 17 - перший і другий елементи I; 18 - комутатор (табличний пристрій для визначення результату операції $(a'_i \cdot b'_i) \bmod m_i$); 19 - вихід пристрою; 20 - вихідний регістр; 21 - шифратор (пристрій для перетворення унітарного коду значення результату операції $(a'_i \cdot b'_i) \bmod m_i$ у двійковий код); 22 - третя група елементів I; 23 - група ключових елементів; 24 - суматор за модулем m_i (суматор призначений для інвертування значення $(a'_i \cdot b'_i) \bmod m_i$, тобто, на виході суматора отримуємо значення $m_i - (a'_i \cdot b'_i) \bmod m_i$); 25 - четверта група елементів I; 26 - шини подачі значення модуля m_i у двійковому коді; 27, 28 - п'ятий і шостий елементи АБО.

Перший 1 і другий 2 входи пристрою підключено до входів відповідно першого 3 та другого 4 вхідних регістрів, виходи яких підключено до входів відповідно першого 5 та другого 6 дешифраторів, перший та (m_i-1) -й виходи першого 5 та другого 6 дешифраторів підключено до входів перших елементів АБО першої 7 та другої 8 груп елементів АБО, другий та (m_i-2) -й виходи першого 5 та другого 6 дешифраторів підключено до входів других елементів АБО

першої 7 та другої 8 груп елементів АБО і т.д., а виходи $\left(\frac{m_i-1}{2}\right)$ -го та $\left(\frac{m_i+1}{2}\right)$ -го першого 5

та другого 6 дешифраторів підключено до входів $\left(\frac{m_i-1}{2}\right)$ -х елементів АБО першої 7 та другої

8 груп елементів АБО, виходи елементів АБО першої 7 та другої 8 груп підключено до перших входів елементів I відповідно першої 9 та другої 10 груп, до других входів яких підключена

керуюча шина 11 пристрою, виходи $1 \div \frac{m_i-1}{2}$ першого 5 та другого 6 дешифраторів

підключено до входів відповідно першого 12 та другого 13 елементів АБО, а виходи $\frac{m_i+1}{2} \div m_i - 1$ першого 5 та другого 6 дешифраторів підключені до входів відповідно третього

14 та четвертого 15 елементів АБО, виходи першого 12 та другого 13 елементів АБО

підключено до входів першого 16 елемента I, а виходи третього 14 та четвертого 15 елементів

АБО підключено до входів другого 17 елемента I, виходи елементів I першої 9 та другої 10 груп

підключені відповідно до першої та другої груп входів комутатора 18, а вихід 19 вихідного

регістра 20 є виходом пристрою, при цьому виходи комутатора 18 підключено до входів

шифратора 21, виходи якого підключено до перших (інформаційних) входів елементів I третьої

22 групи та вентиляльних елементів 23 групи, виходи елементів I третьої 22 групи підключено до

першої групи входів суматора 24 за модулем m_i , до другої групи входів якого підключено виходи

елементів I четвертої 25 групи, до перших (інформаційних) входів елементів I четвертої 25

групи підключено шини 26 подачі сигналів, що визначають значення модуля m_i за яким працює

пристрій, до других (керуючих) входів елементів I третьої 22 і четвертої 25 груп, а також до

других (заборонених) входів вентиляльних елементів 23 підключено вихід п'ятого 27 елемента

АБО, до входу якого підключено виходи першого 16 та другого 17 елементів I, виходи суматора

24 за модулем m_i і виходи ключових елементів 23 групи через шостий 28 елемент АБО

підключено до входу вихідного регістра 20.

Пристрій функціонує наступним чином. За входами 1 і 2 до пристрою у двійковому коді надходять значення першого a_i і другого b_i чисел. З виходів першого 5 і другого 6 дешифраторів значення першого a_i і другого b_i чисел в унітарному коді, через відповідні елементи АБО першої 7 і другої 8 груп, надходять до входів відповідних елементів I першої 9 і другої 10 груп. Сигнал шини 11 відкриває відповідну пару елементів I 9 і 10 груп. З виходу елементів I 9 і 10 груп значення a'_i та b'_i надходять до входів комутатора 18, з виходу якого значення $(a'_i \cdot b'_i) \bmod m_i$, в унітарному коді надходить до входу шифратора 21 з виходу якого значення $(a'_i \cdot b'_i) \bmod m_i$, у двійковому коді надходить до перших (інформаційних) входів елементів I третьої 22 групи, а також вентиляльних елементів групи 23. Якщо $\gamma_{a_i} = \gamma_{b_i}$, тоді відсутній вихідний сигнал елемента АБО 27 і значення $(a'_i \cdot b'_i) \bmod m_i$ через відкриті вентиляльні елементи 23, елемент АБО 28 надходить до входу вихідного регістра 20. Якщо $\gamma_{a_i} \neq \gamma_{b_i}$, тоді присутній

вихідний сигнал елемента АБО 27 і значення $(a'_i \cdot b'_i) \bmod m_i$ через відкриті елементи I групи 22 надходить до першої групи входів суматора 24 за модулем m_i , до другої групи входів якого за шинами 26, через відкриті елементи I 25 у двійковому кодї, надходить значення m_i модуля. З виходу суматора 24 за модулем m_i , значення $m_i - (a'_i \cdot b'_i) \bmod m_i$ через елемент АБО 28 надходить до входу вихідного регістра 20.

Наведемо приклад роботи винаходу при реалізації множення лишків a_i та b_i числа за модулем $m_i=11$ (табл. 1, 2). Нехай $a_i=1001$ та $b_i=0011$.

Значення чисел $a_i=1001$ та $b_i=0011$ за входами 1 і 2 надходять до пристрою. З виходів відповідних дешифраторів 5 і 6 значення $a'_i = 010(a_i = (\gamma_{a_i}; a'_i) = (1; 010))$ та $b'_i = 010(b_i = (\gamma_{b_i}; b'_i) = (1; 011))$ (див. табл. 2), які через відповідні елементи АБО 7 і 8, елементи I 9 і 10 надходять до входу комутатора 18. Так, як $\gamma_{a_i} \neq \gamma_{b_i}$, тоді присутній сигнал на виході елемента АБО 27, який відкриває елементи I груп 22 і 25 і закриває ключові елементи 23. В цьому випадку з виходу комутатора 18 значення $a'_i \cdot b'_i = 2 \cdot 3 = 6$ (див. табл. 1) в унітарному кодї надходить до входу шифратора 21 з виходу якого значення 0110 через відкриті елементи I 22 надходять до першої групи входів суматора 24, до другої групи входів якого по шинах 26 у двійковому надходить значення модуля $m_i=1011$ за яким працює пристрій. З виходу суматора значення $1011-0110=0101$ через елемент АБО 28 надходить до входу регістра 20.

Перевірка: $(a_i \cdot b_i) \bmod m_i = 1001 \cdot 0011 = 0101 \pmod{1011}$.

Представлений винахід дозволяє розширити функціональні можливості пристрою за рахунок представлення результату операції множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i СЗК безпосередньо у двійковому кодї. Це дозволяє використовувати результату операції множення лишків a_i та b_i безпосередньо у подальших обчисленнях.

ФОРМУЛА ВИНАХОДУ

Пристрій для множення лишків a_i та b_i числа за довільним модулем m_i системи залишкових класів, що містить перший і другий вхідні регістри, вихідний регістр, перший і другий дешифратори, першу та другу групи елементів АБО, кожна з яких містить $\frac{m_i - 1}{2}$ елементів

АБО, першу та другу групи елементів I, кожна з яких містить $\frac{m_i - 1}{2}$ елементів I, комутатор,

перший, другий, третій і четвертий елементи АБО, перший і другий елементи I, при цьому перший і другий входи пристрою підключено до входів відповідно першого та другого вхідних регістрів, виходи яких підключено до входів відповідно першого та другого дешифраторів, перший та (m_i-1) -й виходи першого та другого дешифраторів підключено до входів перших елементів АБО першої та другої груп елементів АБО, другий та (m_i-2) -й виходи першого та другого дешифраторів підключено до входів других елементів АБО першої та другої груп

елементів АБО і т. д., а виходи $\left(\frac{m_i - 1}{2}\right)$ -го та $\left(\frac{m_i + 1}{2}\right)$ -го першого та другого дешифраторів

підключено до входів $\left(\frac{m_i - 1}{2}\right)$ -х елементів АБО першої та другої груп елементів АБО, виходи

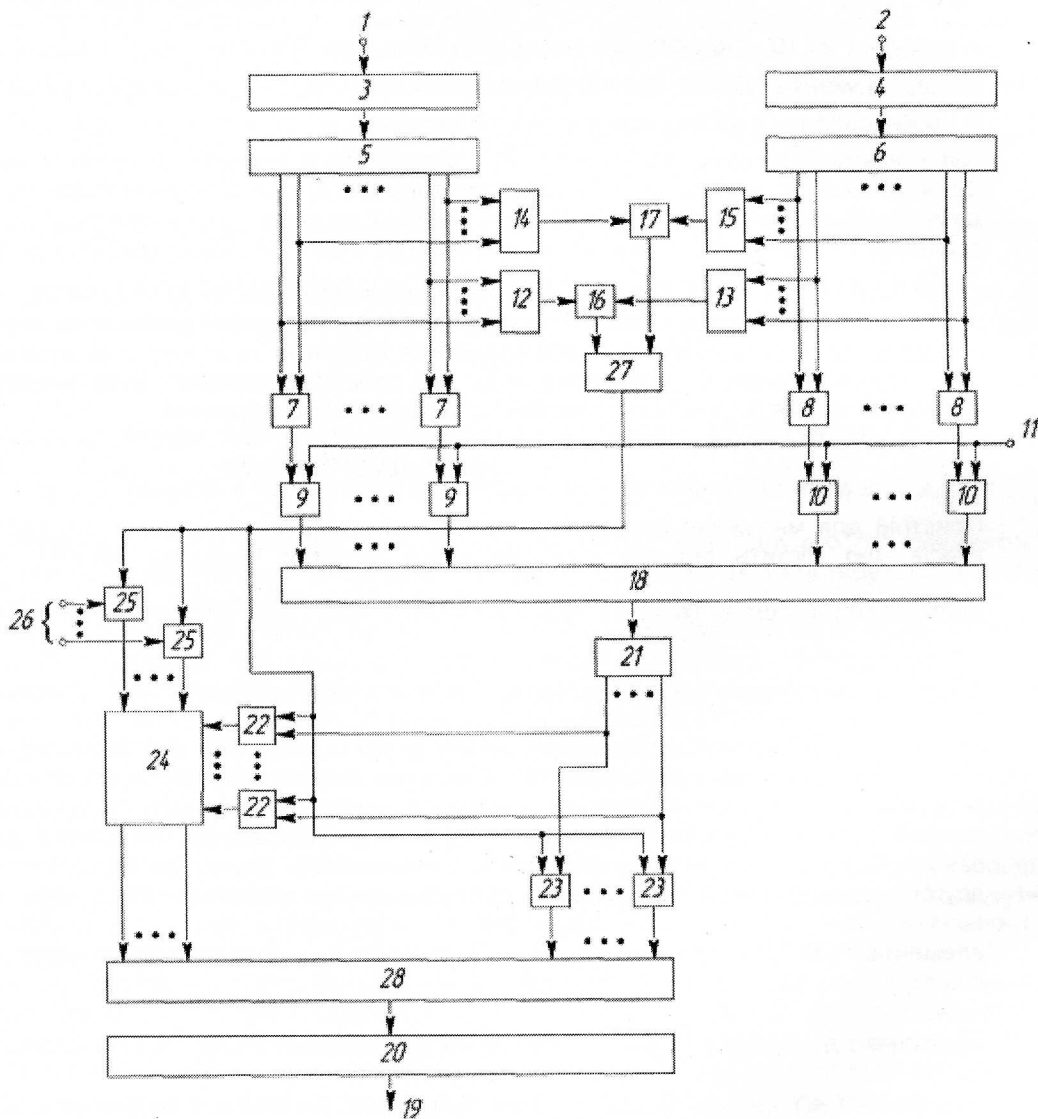
елементів АБО першої та другої груп підключено до перших входів елементів I відповідно першої та другої груп, до других входів яких підключена керуюча шина пристрою, виходи

$1 \div \frac{m_i - 1}{2}$ першого та другого дешифраторів підключено до входів відповідно першого та

другого елементів АБО, а виходи $\frac{m_i + 1}{2} \div m_i - 1$ першого та другого дешифраторів підключені

до входів відповідно третього та четвертого елементів АБО, виходи першого та другого елементів АБО підключено до входів першого елемента I, а виходи третього та четвертого елементів АБО підключено до входів другого елемента I, виходи елементів I першої та другої груп підключені відповідно до першої та другої груп входів комутатора, а вихід вихідного

регiстра є виходом пристрою, який **вiдрiзняється** тим, що введено п'ятий i шостий елементи АБО, третю та четверту групи елементiв I, групу ключових елементiв, шифратор, суматор за модулем m_i , при цьому виходи комутатора пiдключено до входiв шифратора, виходи якого пiдключено до перших iнформацiйних входiв елементiв I третьої групи та вентильних елементiв групи, виходи елементiв I третьої групи пiдключено до першої групи входiв суматора за модулем m_i , до другої групи входiв якого пiдключено виходи елементiв I четвертої групи, до перших iнформацiйних входiв елементiв I четвертої групи пiдключено шини подачi сигналiв, що визначають значення модуля m_i за яким працює пристрiй, до других керуючих входiв елементiв I третьої та четвертої груп, а також до других заборонених входiв ключових елементiв пiдключено вихiд п'ятого елементу АБО, до входу якого пiдключено виходи першого та другого елементiв I, виходи суматора за модулем m_i i виходи ключових елементiв через п'ятий елемент АБО пiдключено до входу вихiдного регiстра.

Комп'ютерна верстка Г. Паяльніков

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601